

mâni au trimes îndată noaptea de și-au adus un învățător, apoi au scris Consistoriului din Gherla asupra primejdiei în care li-se află școala. Învățătorul li-a și venit și l-au introdus în funcțiune după toate regulile. Consistorul a întărit alegerea lui. Dér dușmanii școlii românești totuși nu s'au astempărat. Inspectorul școlastic a făcut arătare la ministrul, că învățătorul dela școala română n'are diplomă, și ministrul în urma acesta a dat aspră poruncă, ca dascălul român să fiă depărtat din comună, ér copiii să fiă siliți a merge la școala ungară. Preotul făcându-și datoria a raportat starea lucrului éráși la Consistoriu, de unde în 12 Decemvre a primit răspunsul, că învățătorul să între în școlă, și copiii români să cerceteze și mai departe școala românească. Peste cinci zile însă étă, că să pomenesc Românii cu doi *panduri în sat*, cari punându-se în fața școlii românești, *trimeteau pe copii la școala de stat și le opriau să între în a lor*. A doua și merse în Feleac însuși coconul fisolgăbirău și chiamând pe preotul român la casa comună li spuse, că la cas de nu se va pune *il va piri ca agitator*, ér învățătorului li dișe, că decă în timp de 24 ore nu-i va arăta, că ce caută și cu ce se ocupă în Feleac, *il va escorta cu gendarmii*. În urma acestei barbare proceduri școala românească din Feleac-săseșc stă închisă, însă ca o vie dovadă de nelegiurire și prigonirile nemilose la care suntem espuși noi Românii. Dușmanilor însă nu le va ajuta Dumnezeu, nu pôte să le ajute!

Sórtea, de care avem parte noi Românii sub acest regim, care nu se teme nici de ómenii nici de Dumnezeu, o împărtășesc și alte némuri din această țără, cari nu-s din porodița asiaticului Arpad. Printre aceste némuri se află și Sêrbii. O sémă de fruntași de-ai lor au convocat o **adunare sêrbescă** la Vêrșet (Banat), cu scop de-ași ridica glasul împotriva proiectului de maghiarizarea numelor de comune și localități. Adunarea acesta avea să se țină ieri, însă autoritățile ungurești au oprit-o, tot așa cum au oprit adunările Românilor și tot pe același motiv ticălos, că în țără acesta fiind recunoscută prin lege numai o singură „națiune politică“, ér noi Românii, Sêrbii, Slovaci etc., fiind numai o parte din acesta „națiune politică“ și nici decum națiuni, cari forméză un corp deosebit — nu avem voie să ne adunăm. Li stă omului mintea în loc, când aude astfel de năzdrăvénii. Adecă noi Românii, Sêrbii, Sașii, Slovaci etc. ce suntem?

Suntem noi aici numai o societate de ómenii fără drepturi și datorii? Suntem numai nisce umpluturi pentru nația ungară cea singur „alcătuitore de stat“, orî ce suntem? — Au mers atât de departe îngâmfății noștri asupritorii, încât ne declară desființați naționalicesce, uitându-și măriile lor, că esistența unui popor nu se pôte stinge și nimici prin ordine ministeriale și prin zăpăsură fispănesc și solgăbirăesc. Pot ei să ne declare de o miie de orî ca neesistenți naționalicesce; pot să ne dispute orî-ce drept și îndreptățire de a fi și esista ca némuri cu limbă, obiceiuri și aspirațiuni naționale deosebite, și pot să ne opréscă de a ne aduna, ca să ne spunem năzazurile: nu vor puté însă a face, să nu mai fim ceea-ce suntem și ce vrem să fim, ér încercările lor cu această țintă rămân o pagină neagră în istoria vécului nostru, o pată rușinósă în cartea ómenirii.

Vestea prigonirilor și nedreptăților, ce ni-se fac, a trecut departe, departe peste granițele țării noastre și au aflat viu echou la aceia, cari doresc binele și înaintarea popórelor și compățimesc cu cei asupriți. Nimec mai firesc ca printre inimile generósa, ce simt cu noi în necazuri și dureri, cele dintăiu să fie ale fraților noștri din România liberă. Acești frați de sânge și de limbă ai noștri au dat espresiune máhnirei și nemulțămirii lor pentru nedreptățile ce ni-se fac, adunându-se într'un așa **dis meeting de protestare** ce s'a ținut Dumineca trecută în Bucuresci. Acest meeting a fost convocat de Comitetul Ligei culturale și de Comitetul național al studenților. El s'a ținut în sala Hugo din capitala română. Mai mulți oratori au luat cuvântul și au arătat cum politica de maghiarizare ne dá pe di ce merge lovituri tot mai mari și cu câtă nedreptate și necruțare suntem tratați noi Românii de dincoace de Carpați din partea celor ce stau la cârma acestei țări. Meetingul a primit cu unanimitate și cu mare însuflețire un proiect de rezoluțiune prin care cetățenii capitalei Bucuresci își espri-ma indignarea lor profundă împotriva loviturilor ce ni-se dau și încrederea în lupta noastră, a celor asupriți. După meeting s'a făcut o mare manifestațiă pe strade. — Un astfel de meeting s'a ținut și în Iași, capitala de odinórá a Moldovei.

Sêptemána acesta a fost și pentru Ungurii o sêptemána de mari și

inverșunate lupte interne. Decî diua în care guvernul a pășit cum am diș și în numărul nostru trecut — cu proiectul său de lege asupra regulării afacerilor vamale și financiare, luptele aceste au mers crescând și au ajuns acolo, încât amenință cu o turburare generală a raporturilor. Ađi nópte la óra 12 a espirat termenul până când proiectul acesta trebuia să fiă votat și de-venit lege. Dér nici pomenire. Kossuthistii au combătut proiectul și au prelungit desbaterea asupra lui până în momentul din urmă. Alergat'a Banffy pe la Viena, cu gândul de a primi vre-o împuternicire în o direcțiă anume, — însă pe cum s'a vécut din declarațiile ce le-a făcut mai în urmă în dietă, nu s'a prea reintors cu sacul plin de bunătați. Înainte de-a merge la Viena, era pe aci să se împace cu kossuthistii, în urmă însă acestia védând din ineseși vorbele lui, că ministrul-președinte nu umblă cu gânduri bune, i-au întors spatele și s'au legat din nou, că vor lupta contra guvernului până la infinit. Nu se pôte scii, că ce va mai urma de aci încolo. Fapt însă e, că nici-odată dela dualism încóce Ungaria nu s'a aflat într'o stare atât de critică, ca tocmai acum. Nu numai că proiectul acesta de lege nu i s'a votat guvernului, dér cu greu se pôte crede, că i-se va vota budgetul pe anul 1898, de vreme ce opozițiă maghiară il va ataca acum și cu mai multă inverșunare și necruțare.

Venirea Mântuitorului Isus Christos.

— Fine. —

Isus a fost plăcut, deschis, blând și binefăcător. El neîncetat dișea cătră Apostolii săi „Iubiți-vé unul pre altul“, și între torturile celor ce il réstigneau striga: „Părinte iértă-le lor, că un sciu ce fac“.

Ah! decă morala cea mai curată și inima cea mai blândă, decă o vieță petrecută în combaterea greșelei, în ușurarea și îndulcirea amarului ómenesc, sunt însușiri de ale divinității, atunci cine să nu se închine înălțimei Dumneșcesci a lui Isus? Cine să nu adóre divinitatea Mântuitorului? Tăria sufletului strălucesc și între torturile pironirei, și cel din urmă al său suspin este suspinul îndurării.

Étă icóna cea mai fermecătore de mărire și demnitate ceréscă!

Intre toți legiuitorii și moralistii este singurul, care a învățat mai mult prin fapte, decât prin cu-

vinte. Din vorbirile și din tóte lucrările sale respiră pietate și iubire, care mai înainte era necunoscută. Imbrățișând ómenirea suferitóre, atrage, pătrunde și încântă, încât cei ce-l auđiau dișeau: „încă n'a vorbit om ca acesta“.

La porunca lui: „Mergeți și lățiți lumina evangheliei în tótă lumea“, vrednicii și neobosiții Apostoli ai Mântuitorului încep să vorbescă, și viersul lor résună până în cele mai depărtate părți ale pământului. Ei aruncă săgețile infocate ale cuvântului asupra națiunilor, și lanțurile înfiorátore ale nesciinței cad de pe umerii popórelor. Ei au aflat națiunile așternute în pulbere dinaintea icónelor idoleșci; însă orî pe unde se arată trimișii lui Isus, cu ei apare și lumina evanghelică, și dinaintea acesteia dispăre cultul idoleșc de pe teatrul lúmei și idolii cad în ruine; ér pe altarele lor se ridică *Crucea*, care până atunci era instrumentul morții celei mai rușinósă și semnul batjocurei celei mai de jos, acuma însă este simbolul înălțării spiritului și al curagiului.

Mântuitorul lúmei s'a născut într'o peșteră sêracă; o esle a fost cel dintăiu leagán al său! Era născut, dér lumea nu scia încă nimica despre această mare întemplantare. Toți ómenii așteptau încă și sperau; dér bunul Dumnezeu împlineșe promisiunea sa. S'a născut, s'a arătat lúmei împératul universului, căruia astăđi popórele cele mai înțelepte i-se închină după mii de ani; înainte lui plécă genunchii împérați tuturor părților lúmei, și numele Lui résună în tótă lumea. Fiul lui Dumnezeu s'a născut, și o esle a fost cel dintăiu leagán al său! Dumnezeu a voit prin acesta să-și arate măreția sa, ridicând la înălțimea aceea, ce în ochii muritorilor se pare umilit.

Nazarineanul a triumfat, împéráția lui a venit. Armata creștină, preoții cu crucea în frunte au fost credincioși chiamării lor și visul, ce a făcut pe Constantin cel Mare invingător, arătându-i-se pe cer crucea cu cuvintele: „In acest semn vei învinge“, n'a fost înșelăciune.

A venit Isus, crucea lui este înfiptă peste tot locul, ea strălucesc pe piepturile împéraților, pe turnurile bisericilor și pretutindenea. Christos s'a născut, religiunea lui a prins rădăcină adénci, și de s'ar scula în contra ei glasul lúmei întregi, toți filosofi cei falși, ea va sta în etern neclătită, pentru-că așa a diș Mântuitorul și cuvântul Domnului rămâne în etern. Puterea armatelor și tótă furia spiritului ómenesc a căđut în praf dinaintea

present, când ciobanul Vlad părăsise munții dimpreună cu alți ciobani și veniseră la sat. ca să jóce la „sintilie“. Numai acum i-se dase și lui ocaziune, ca să-și mai vadă pe mama și rudeniile, ce le părăsise de atăta timp. Și câtă bucuriă și plăcere nu va fi simțit Vlad în inima și sufletul său, când i-s'a oferit lui ocaziunea de-a se desfêta la mirosul cel tare al busiocului, ce i-l oferiau fetele ca să-l vire în bréu sub șirurile curelelor țintuite, ce-i înfășurau trupul.

Mulți voinici împodobeau „sintilia“ în anul 1769. Dintre toți însă unul atrăgea mai mult ochiul privitorilor. Și acesta era Vlad feciorul lui Mircioiu din Satluog. Trupul lui înal și svelt, precum și fața lui rumenă făceau ca fetele să-și arunce ochii pe sub sprincene, atrăgându-le horă împrejurul său.

Vlad era un cioban, care pe lângă că era strădvén și frumos, mai avea și alte însușiri, cari-l fă-

ceau să apară înainte lúmei ca *cioban bun*. Când a ajuns la o etate matură de vre-o 30 de ani, venise și el acasă ca să se însóre, căci se săturase și de atăta ciobănit. Cu oile, ce și-le agonisise din ciobănie și cu cele ce le-a mai căpătat de zestre după nevastă-sa, și-a întemeiat și el târlișóra lui. Vlad credea, că decă până acum i-a umblat tot bine, nici pe viitor n'are să-l părăsescă norocul.

Dér norocul e schimbăcios în lume. Veni iérna anului 1802, o iérnă dintre cele mai grele cu ger, cu vifor și cu zăpadă multă. Vlad nu se căpuișe de nutreț. Când a vécut, că nu e glumă cu iérna, a cutreerat România întregă după vre-o șiră de fên orî de paie, dér unde se mai afe, când era tot vëndut. S'a rugat el de mulți târlaşi, cari erau mai bine căpuiți, însă tóte încercările i-au fost zadarnice, căci fiă-care se îngrijea de pielea lui. Vlad în urma urmelor și-a aședat

oile în stuful bălților de pe lângă Dunăre, cari erau tóte înghețate. Aici a iernat el până primăvara târđiu. Desghetându-se însă Dunărea și Vlad, neprevédând pericolul cel amenință prin topirea cea repede a zăpezei celei gróse, se pomenesc într'o bună diminiță împesurat de tóte părțile de valurile apei, de unde abia vieță și-a mai putut-o scăpa, oile însă i-s'au dus tóte pe Dunăre.

Bietul Vlad a rămas acum numai cu béțul în mână; averea i-se spălase cu totul. Se cugeta sermanul om diua și nópte, că de ce să se apuce, ca să mai pótă trăi. Să se ia éráși de ciobănit nu-i venea la socotélă; ca să vină acasă la nevastă cu mâna golă încă nu-i venia, chiar și de rușine, ca să nu-i dișă lumea c'a rămas o sêraciă. Ce se socoti, ce nu, destul că Vlad se hotări să se facă un haiduc, care să-și résbune în contra tuturor avuților, cari în timpul de nevoi n'au voit să-l ajute.

Cum gândi, așa și făcú!

În vara anului 1803 se răspândise vestea, că o cétă de bandiți sub comanda lui Vlad hoțul pradéză fără milă târlele Mocanilor prin munți și prin câmpii, și apoi vai de stăpânii aceia, pe cari li afla pe la târle, căci nu numai le golia stâna de dulceturi, dér îi bătea până-i făcea măr.

O spaimă mare intrase în inimile bietilor ómenii, încât sêrmanii nu mai cutezau să mai dea nici pe la târle de frică, ca să nu cadă în mâinile lui Vlad hoțul, cum îi dișeau ei. Când lipsa împingea totuși pe ómenii să trecă munții la afacerile lor, atunci se însoțiau câte 10—15 inși la drum, înarmându-se cu pușci, cu pistóle și cu iatagane. Și cu tóte preparațiunile lor nu arare-orî s'a întemplant, ca ómenii să fiă despoiați de tot ce aveau la ei și bătúți la os, ba unii erau și legați de câte-un copac. Mulți bogotani au trebuit să suferă torturile crâncene ale

Crucei, așa, cum se frânge furia mării de stâncă. In cruce trebuie să credem, pentru-că nici o putere omenescă n'a putut, nu poate și nu va pute arăta rezultate cum a arătat și arată încă credința cea aprinsă de pe muntele Calvariei.

O cruce! Tu ai învins dela un capăt al lumii până la celalalt; tu ai strălucit odinioară sus pe fruntea vulturilor romani, senatul și poporul roman au mers în urma ta; în tine numai și sub scutul credinței tale înfloresc artele și științele; în tine numai și sub sceptrul tău va pute fi fericit și neamul românesc.

Diua nasterii Mântuitorului nostru, în al căreia ajun ne aflăm acum, fiă-ne deci pentru toate timpurile una din zilele cele mai sântite ale vieții noastre, în care să admirăm îndurarea lui Dumnezeu și să mărim cu veselie și recunoștință nemărginită lui binefacere.

Mântuitorul lumii ni-a arătat, că inimile noastre trebuie să fiă întotdeauna plecate spre a ajuta în lipse pe aproapele nostru. Ierina este grea și își întinde vâul său de amorțelă pretutindenea, gerul este aspru și înghețător, er omul sorman, bolnav și nenorocit suferă de mușcăturile lipsei și se sbuciumă în culcușul perirei.

Vântul iernei vijie cumplit și fiă-care șuer al lui este un fior de mörte pentru cel ce nu vede în vatra sa scânteind nici măcar flacăra unui tăciune. Decă înșă lumina căldurei este stinsă și departe de densul, în sufletul său tot mai locușese, tot mai arde rămășiță din flacăra speranței, pe care Dumnezeu i-a aprins-o în inima sa de-odată cu viața. Este o putere nemărginită, este un Dumnezeu, care în mijlocul miseriei priveghază și înprujește.

Ierina este grea, der unde-i măcar o bucată de pâne, care se stempere fόμεa copilașilor vânduvei, ce stau goi și flămânzi uitându-se la mama lor. Vai! sormană mamă nu poate să-i aline nici măcar cu un cuvânt de mângâiere, ci își ascunde de ei până și fața, pe care se îngheță lacrimile ochilor săi storși.

Ierina este grea, casa celui lipsit este imbrăcată în frig și umezală. In locul covorelor și a căldurei molatece din casa celor bogați, la el toți păreții sunt acoperiți de o pânză albă cu fulgi de zăpadă, care face să se simtă și mai mult asprimea frigului. In jurul casei celui lipsit totul este înfășurat în sărăcie, care stă să înghețe până și suflarea celor ce trăesc în ea.

Bogații și măreții pământului, cari sunt indestulți în bunătățile

date dela Dumnezeu, să caute cu ochi de compătimire spre săracii și lipsiții acestei lumi, și din imbelșugarea lor să întindă și săracilor câte-o bucată de pâne spre alinarea fόμεi, o bucată de lemn spre demortirea membrilor celor înghețate și câte-o haină spre acoperirea golătăței lor; căci ierina este grea, der mâna Domnului este și mai grea.

Nu mai astfel, ajutând pe cei lipsiți și năcăjiți, va pute fi mărita și strălucita și a Nasterii Domnului nostru Isus Christos, o și de bucurie și fericire adevărată pentru noi.

Prof. Dr. Elefterescu.

Uneltiri contra unei școle românești.

Sinersig, Decembrie 1897.

Stim. D le Redactor! In comuna noastră Sinersig se află un proprietar cu numele I. Wargios, care e și deputat dietal în partea guvernului. Acesta are un facior cu același nume, care este numit de către guvern ca cercetător de școle.

Visitând el și școla noastră confesională, a chemat pe mai mulți oameni de-ai săi la o ședință, unde a fost de față notarul și judele comunal, un Ungur. Aci prin apucături a dis Imre Wargios junior, oă mai bine ar fi pentru popor și copiii lor, oă și pentru învețatori, decă ar fi învoiți să schimbe caracterul școlei noastre confesionale și copiii să trăsă la școla de stat, ce există în comună, și unde nu vor fi așa îngreunați cu derea cultului și a instrucțiunii, ca acum.

Veți bine, fiind-că erau oameni tot de aceeași pânză, socotela s'a făcut ușor. S'a luat protocol, s'a trimis ministrului și ce se veți? Ne pomemim, că d-l ministru, pe baza arărilor făcute din partea primăriei, declară, prin d-l inspector reg. școlar din Timișoara, că școla noastră confesională are să fiă închisă și prefăcută în școla comunală.

Laudă și recunoștință Ven. Consistoriu diecesan din Caransebeș, care în două rânduri a trimis comisiani, pentru îndreptarea rului și astfel ne-a scos din învâlmășă, promițându-ne ajutorul și scutul binevoitor părintesc de a ne edifica școla conform recerincilor timpului modern.

Am să accentuez, oă deoa era conducătorul poporului nostru, d-l paroch Nicolae Crăciun, om la locul său, nu s'ar fi aflat nici o putere, care să ne oalce și să ajungă traba așa departe. Inșă densul cu slăbioșnița pătimășe, ce-l stăpănește, se face obială și cerșitor dușmanilor noștri.

E trist și deșositor pentru un preot când cu sesinnea parohială de 30 jugere pământ bun și cu venitele anuale, ce ajung la 250—300 fl., afară de aceea mai primesece dela erar prin Ven. Consistor în tot anul câte 100—150, totuși se mai duce

pe la proprietarul Wargios ca din grație să-i dea 2—3 fl. să-și cumpere o căciulă ori palărie... Agendele oficioase un și-le poate implini, der la slegeri de deputați dietali, de-ar fi gerul până la 30 grade, se duce și nu-i pasă de nimio.

Cu omeni s'ocânzirei e prieten, er ca să-și apere interesele bisericeii, școlei și a poporului încredințat conducerei sale, feresce Dömnē!

Ce gând pot ave străinți despre noi, cari nu ne pricepem a ne apăra drepturile noastre, ci ne dăm legați de bună voe în mânie lor? Posibil oă statul nici nu ar fi zidit școlă, deoa nu efi atăta sprijin din partea comunei. Un lucru ne mai pomemim: chiar în morminții gr. or. români i-a dat un juger de pământ spre folosire învețatorului de stat, cu toate oă Ungurii își au morminții lor. Prea multă înfrățire!

Un Român.

SCRIRILE DILEI.

— 20 Decembrie v.

Comitatul Maramureș pentru episcopul Pavel. In adunarea dela 30 Decembrie n. a comitatului Maramureș, după cum aflăm din foile unguresol, s'a hotărît a se trimite o felicitare Prea Sănției Sale părintelui Mihail Pavel dela Oradea-mare cu ocaziunea aniversării de 25 de ani dela ocuparea scaunului episcopesc din Gherla. — Se știe, că Prea Sănția Sa a fost mai înainte vicar al Maramureșului, de aci a mers episcop în Gherla și apoi la Oradea-mare.

Serbarea Samuil Vulcan la Beiuș. Tinerimea studioasă dela gimnasiul din Beiuș a serbat și anul acesta, în ziua de 25 Decembrie n., aniversarea morții episcopului de fericită aducere aminte Samuil Vulcan, fondatorul acelu gimnasiu. După serviciul divin s'a ținut o ședință publică, în care, după cum spune „Familia“ din Oradea mare, s'au adus omagiu umbrei răposatului, s'au declamat și s'a cântat, făcând toate o impresiune bună asupra publicului.

Reuniune de rugăciuni în interesul păcii dintre popoarele Austriei. Cu ocaziunea sărbătorilor Crăciunului la apusenți, în bisericile catolice din Praga (Boemia) s'a împărțit între, credincioși un fel de apel tipărit, în care, cu aprobarea cardinalului din Praga, contele Schönborn, se recomandă credincioșilor, ca să se rüge lui Dumnezeu pentru pacea între națiuni. Apelul ăce: „Deja de mult națiunile patriei noastre sunt dușmane între sine și urmările rele ale acestei dușmării s'au vădut; în viitor ele ne amenință și cu mai mare pericol. Ura e atât de mare, încât mijloce omenesci nu mai pot ajuta. Să ne îndreptăm deci către inima iubitoare a Domnitorului păcii și să ne unim. Să ne rugăm cu încredere, aducându-ne aminte de cuvintele Domnului: „Cereți și vi-se va da vouă“. Să ne unim deci în rugăciuni, ca

să fiă pace între cele două națiuni ale Boemiei. Reuniunea de rugăciuni e pe deplin liberă, membru poate fi ori-cine, care se lęgă, că în fiă-care și se va ruga pentru pacea patriei, ăicend afară de „Tatăl nostru“ și „Născătoreea“ și următoreea rugăciune: „Domnul păcii, inimei Tale ne rugăm, dă-ne nouă pacea Ta! Prea curată Vergură Mariă, regina păcii, rógă-te pentru noi fiului Tău! Sinte Iosife, îndurate spre noi!“ — Afară de acosta, fiă-care membru să se silęscă a nutri pacea șou de-apropele său, atât în fapte, cât și în vorbă“

Crăciun nenorocit. Din Timișoara se scrie: Ca la toți creștinii, așa și în casa ampioiatului de postă Nicolau Cotta de aici, în diua Crăciunului apusean luminitele de pe „Pomul Crăciunului“ își răspândeau lumina lor sărbătorească. Pe sub pom se juca o copilă de trei ani. De-odată înșă, când în casă nu se afla nimeni, a cădut o lumină pe copilă și i-a aprins hainele. Până a sosit ajutorul, copila era deja în fl. cări. Sormană copilă a murit între chinurile cele mai mari. — Altă nenorocire s'a întemplat în casa un i biet oisnar din Sânt-Nicolau mare. Femeia văruișe frumoasă de sărbători. Ca să se usce bine văruișala, a băgat într'o țavă dela cuptor cărbuni ca să încăldească, apoi s'au culcat cu toții. Dimineța, în ziua de Crăciun, toți cinci membrii familiei au fost aflați leșinați; o fată și un copil au și murit în șă în acea și. Părinții și un copil sunt greu bolnavi. La nenorociri de acestea sunt adeseori espuși și țeranți de-ai noștri, cari au rēul și periculosul obicei, de-a astupa peste nopte urlișele dela cuptor, ca să nu între frigul în casă. In loc de frig înșă intră în casă aerul înădușitor (acciuil carbonic) dela sobă, care în cazul cel mai bun face pe toți cei ce dorm în casă să se deștepte d minșă zăpăciți de oap, der poate forte ușor și să-i inee și omöre cu totul, cum ne dovedese și casul de mai sus.

Teatru german. Măne, Duminecă, la 3 ore p. m. se va da pentru a 3-a oară interesanta dramă „Martin Luther“ cu prețuri forte reduse. Săra la 7¹/₂ ore operetta „Glocken von Corneville“.

o rugare.

Rugăm pe toți P. T. D-ni, cari au primit liste de colectare pentru noua biserică gr. or. dela noi, să binevoască a ne trimite listele dimpreună cu rezultatul obținut.

Pentru contribuiri incurse am dat până acum în estras multămită și dare de sēmă numai în „Revista Orăștiei“, înșă după sosirea tuturor listelor se va însemna în mod convenit fiesce-care contribuent.

Apelând la marinositatea prea iubiților noștri credincioși: „precum intru toate prisosiți cu credința și cuvântul... și cu dragostea vōstră către noi, așa și intru

lui Vlad, care le ținea drumul prin văgăuni și cu deosebire pe culmea muntilor, der mai cu sēmă pe poteca ce trece din Babarunca pe plaiul muntelui Zănoga, și care duce pe sub colții cei înalți și stâncoși ai Zănogei Bratocii, unde aproape de șipotel se află un colț prăbușit de vécuri, care se numește și astăzi cheia hoților. Aici, în crepătura acestui colț, într'o întindere cam de 5—6 metri sta Vlad ascuns cu voinicii, de unde se repeđiau ca fierăle turbate asupra prăđii, ce le venia în mână. Câte grozăvenii ni-ar pute istorisi acești colți de stâncă, decă ar sci să vorbescă!

Intre frunțașii din Săcele se afla și Radu Moroianu, de alt-cum om tiner pe acele vremuri, der forte ager la minte, pe care Vlad, cu totă șiretenia lui n'a putut pune nici-odată mâna. El își căutase alt drum, prin pădure, pe care nu-l cunosea nimeni afară de doi oameni ai lui, cari-l înșoțiau în călătoria până la

muntii lui. Pe acest Radu Moroianu îl vedea omul mai tot călare pe cal, din care cauză ceilalți Mocani îl și porecliseră cu numele de „C.. de fer“. Drumul lui Moroianu după-ce s'a descoperit mai târziu încă purta numele de „Drumul lui Fer“. Pe o parte din acest drum (său potecă) statul nostru a construit șoséua, ce duce ađi pe la pasul Șanț până la granița României, unde se împreună cu șoséua dela vama Bratocea.

Tipetele și vaierele lumii asupra lui Vlad hoțul ajunseră atât în urechile autorităților politice din Ardeal, cât și a celor din România, din care cauză Vlad era pus în urmărire. Der cum era să pună mâna pe el, când Vlad avea atâția prieteni, cari îl vesteau mai înainte pe unde are să męrgă potera, ceea ce făcea pe Vlad, ca el în acel timp să prădeze prin alte părți. Apoi viclenul de Vlad mai făcea și câte-o intrerupere, ca astfel să credă lumea, c'ar fi pierit de vr'un glonț.

Se întempla, ca Vlad într'astfel de intervale să se mai abată și pe acasă, scii ca omul pe la lăcașul lui. Și apoi cine să fi cutezat să-l arate „provisorului“ din Satulung, căci nimeni nu îndrășnia.

Acest „provisor“ era un senator al cetății Brașov cu rolul de mare judecător peste comunele Săcele, avându-și reședința în mierul din Satulung. Odată îi succese protopopului de aci, Radu Verzea, moșul soției mele să induplece pe Vlad a merge împreună cu densul într'o sēră până la provisorul acasă, spunându-i, că densul va mijloci să-l ierte de toate fărădelegile săvērșite. Vlad s'a încredut în protopopul și l'a înșoțit. Ajuși aici, protopopul, care avuse înțeles cu provisorul, a început a ruga pe provisor să ierte pe Vlad, că se va îndrepta pe viitor și să-și retragă ordinul de urmărire.

Provisorul să prefacă, că primesece cu bucurie pe Vlad și-i pro-

mite, că-l va ierta, decă și densul se va lega cu jurământ, că de ađi înainte va fi om pacinic și de omeniă. Inț'acestea ei se retrag de lângă Vlad într'o odaiă laterală, unde se închid cu cheia. Vlad simte la cât bate césul și când să ese afară, vede că tinda și curtea sunt pline de soldați.

Vlad nu-și perde prezența, atingute lumina și venind în ușă în cepe să slobodă țepén la pușcătu între soldații, ce erau la lumină Soldații, de frica lui Vlad, es c toții în curte. Până ce soldații plănuesc un asalt asupra lui Vlad, care era în casă, până atuncea el își încarcă ărăși armele și când soldații dau năvală la ușă, ca s'o strice, Vlad sare pe ferēstră în curte, de unde le mai trimite câte-va glonțe, ca să-i aducă în mai mare zăpăcelă; apoi se face nevădut prin întunerecul noptii.

La câte-va zile după acosta catastrofă se pomenește protopopul

darul acesta să prisosiți⁴. (Ap. Pavel către Corinteni II. c. 8, v. 7.).

Câmpuri - Sărduc, în ajunul născerei Domnului 1897.

La însărcinarea comunei bisericesti gr. or.:

Ioan Budoiu, preot. *Longin Pona*, notar.

Necrolog.

† **Hareți Nemeș**. Stimatele nostru concetățean, domnul *Petru Nemeș*, notar public regesc în loc, a îndurat o grea lovitură a sorții prin pierderea prea timpurie a scumpei sale soții, dna Hareți Nemeș, a căreia moarte a fost cu atât mai neașteptată și mai dureroasă, fiindcă dna Nemeș era o însoțită oa femeie veselă și plină de viață. Inmormântarea se va face mâine. — Adresăm întristatului și sincerile noastre condolențe.

Producțiuni și petreceri.

Reuniunea femeilor române pentru ajutorarea veduvelor sărace din Brașov și Săcele aranjază o petrecere de dans în presara anului nou.

Deore-oe invitări speciale nu se fac, avem onoarea a invita pe această cale pe P. T. public, care dorește să-și petreacă presara anului nou în o mare familie românească aici în Brașov.

Petrecerea se ține în sala cea mare a Redutei orașenilor.

Inceputul la 8 ore seara.

Prețul de intrare 1 fl. de persoană.

Bilete de intrare se pot cumpăra în librăria Ciurcu și seara la casă.

Brașov, 30 Decembrie 1897.

Pentru Comitetul Reuniunii:

Maria I. Popa, Dr. *Ios. Blaga*,
presidentă. secretar.

Societatea de lectură română din Rășnov, invită la balul, ce se va aranja Sâmbătă, în 27 Dec. v. 1897 (a 3-a zi de Crăciun), în sala „Hotelului Mare” de-acolo. Inceputul la 7 ore seara. Intrarea: de familie (de 3 persoane) 80 cr., de persoană 50 cr. Venitul curat e destinat în folosul societății de lectură. Ofertele marinimose se vor chita pe cale publică.

In numele societății: Ioan Teoulescu, președinte; George Ilie, cassar; Romul Cristolovean, notar.

In pauză se va juca „Călușerul” și „Bătuta”.

Invitare la Producțiunea și petrecerea colegială aranjată de „Societatea sodalilor români „Lumina” din Brașov. Producțiunea se va ține Joi în 25 Decembrie st. v. 1897, în ziua de Crăciun, în sala Hotelului Central „Nr. 1”. Inceputul la 7 ore seara. După producțiune urmază dans. Comitetul. Intrarea de persoană 80 cr.

Bilete se pot cumpăra la D. D. Eremias, la Librăria Nicolae Ciurcu, la Casina Română și seara la casă.

NB. Ofertele marinimose se vor chita publice.

Programa: 1) Musică. 2) „Răsunet”. de * * * executat de Corul Sodalilor. 3)

„Din Păcăniile lui Păcală”, declamat de C. Sibian. 4) „Totți-am dîs mândro”, cânt. pop. aranj. și arm. de T. Popovici. executat de Corul Sodalilor. 5) „Fii ărași bună”, monolog de I. Em. Bobancu. 6) „Colindă” (Patru păstori), aranj. și arm. de T. Popovici. 7) Musică. 8) „Tândală și Păcală”, dialog declamat de V. Micu și C. Voicu. 9) Musică. 10) „Terzet”, de N. Balea, C. Voicu și M. Gal. 11) Musică.

Vecinătatea periculoasă, comedie într'un act de „Trocara”, reprezentată prin: d-l G. Purcărea. d-șora P. Moldovan. d-șora Elena Bratu. d-l I. Țițeiu d-l C. Cristolovean.

In *Codlea* se va da o petrecere Vineri în 26 Dec. v. (a doua zi de Crăciun) în sala cea mare a edificiului comunal în folosul bibliotecii școlare de-acolo.

Comitetul arangiator cu onoare invită publicul român la această petrecere. Prețul intrării la bunăvoiență.

Inteligența română din *Șintereag* și jur invită la Petrecerea de iernă, ce se va aranja Duminecă, la 9 Ianuarie n. 1898 în sala școlii gr. cat. din Șintereag (Somkerék). Venitul curat este destinat în favoarea bisericii și școlii gr. cat.

Pentru Comitet: Pompei Făgărășan, președinte; Bartolomei Sigartău, cassar; Ioan Rus, controlor; Pompei Mureșan, Vasile Borgovan, Ioan Pop, Alexandru Chifa, Elia Gordon.

Intrarea: de persoană 80 cr., în familie de persoană 60 cr.

Inceputul la 4 ore p. m. Suprasolviile se vor chita pe cale diaristică. Familiile sunt avizate la proviziunea proprie. Pentru beuturi bune și eficiente se va îngriji comitetul.

POVEȚE.

Cum se mănăcăm? — „Ce mai întrebare!” vor dice mulți, „dără scim noi mănca, că mănăcăm cu gura până ne săturăm, apoi tragem o dușcă de apă, de n'avem altă beutură, și-i pace 'n țără!”

E așa, și totuși nu-i chiar așa!

Mulți omenii n'au învățat niciodată ce e fόμεa, căci din fragedele tinerețe au fost îndopați tot cu mănăcări bune și multe. Pentru aceia nu-i vre-o plăcere deosebită a auzi, că-i chiamă la masă. Dăr ce plăcută e chiamarea la masă pentru omul, care are adevărată poftă de mănecare, care-i flămând! Omul sănătos și cumpătat scie bine când e sătul și încetă de a mai mănca; bolnavilor nu li-e iertat să mănance până se fiă bine sătui, căci stomacul lor nu pôte suporta atâta hrană, cât omul sănătos; copiii nu-i iertat a-i deprinde cu prea multă mănecare, ei trebuie deprinși la cumpăt. Educațiunea trebuie să

grijescă și de acest punct. Trei mănăcări sunt de ajuns pentru omul sănătos pe zi, și 4 pentru copii și pentru omenii slabi. Unele reguli scurte și de mare preț, ce sunt a se urma la mănecare, n'ar strica să le scie tot omul. — Ță-le:

Nu mănca niciodată când ești iritat, supărat, séu mănios din sémă afară! Mănăcă încet și mestecă bucatele bine în gură, că atunci le simți adevărate bunătate și se consumă mai ușor. Nu mănca niciodată bucate fierbinți, că acelea strică nu numai dinții, dăr și stomacul. În decursul mănecării, ori numai decât după mănecare, nu bea în veci apă rece ori bere, că strică dinților și împiedică buna mistuire.

Costul tēu se nu fiă niciodată prea sėrac, căci urmările lui sunt: slăbirea, lipsa de sânge, bólele de stomac și alte bóle. Nică se nu fiă atât de nebun, ca să mănăncă prea puțin din vanitate, sgărceală, ori din alte cauze. A mănca prea mult încă nu-i bine, căci se preface în natura de-a mănca pururea, se preface în nesăț, din care urmază îngreunarea stomacului, îngreunarea trupului și réua dispozițiă, făcându-ne mai pe jos decât animalele, căci ele niciodată nu mănăcă, nică nu béu mai mult, decât cere trebuință.

Ceai de jale contra tusei e un mijloc de casă bun și folositor. Se face în modul următor: Punem de fierbe 1/2 litră de apă. Când fierbe punem în ea frunze de jale câte putem lua între trei degete, apoi acoperim óla. După ce a stat așa câteva minute, cam cât am dice un „Tătăl nostru”, străcurăm zama și punem în ea trei linguri de miere. Zama această bună se bea în câte-va restimpuri peste zi și tusa trece.

Pēstrarea merelor. — Nu-i destul, ca să avem pomēt și póme, dăr trebuie să le scim și pēstra până au preț bun, că decă nu, ori se strică, se putredesc, ori că le dăm cu prețuri mici tómnă, când sunt póme multe. Grădinarii din Franca, unde sunt omenii cei mai luminați în lume, se îngrijesc ca să păstreze merele până la primăvara și vara viitoare, soiut fiind, că atunci le pot vinde cu prețuri în-doite și întreite. Ță cum fac ei: Aduc lăđi, séu mai bine buți și pe fundul lor pun ghips de 6 centimetri de gros. Pe pătura aceea de ghips vine un rēnd de mere unul lângă altul. Merele însă trebuie mai întâu unul de unul învălit în hârtie. Apoi ărași punem ghips, ca să între bine printre mere și să vină o pă-

truă și pe ele; după aceea ărași un rēnd de mere, și tot așa, până vasul va fi plin. Chiar de-asupra mai vine un strat de ghips. Când luăm din mere, băgăm de sémă, ca cele rămase să rămână bine acoperite cu ghips. În modul acesta putem păstra merele până în tómnă viitoare tot frumoșe și gustoșe. — De nu avem ghips, punem în locul lui făină de cărbuni de lemn.

Lupul și țincul.

(Fabulă).

Un lup lipit de fόμε și hămisit de tot Să-și capete vre-o pradă bătută a codrul tot; Dăr ori-cât a umblat Pradă n'a aflat.

Atunci își dăse lupul: „dăr se mă duc în sat, Va fi dór pentru mine acolo de mănecă?!“ Și cum el a gândit Indat'a și pornit.

...In sat decă ajunse, umblat'a satu'n lung, — Din miei primăveratic și lui dór se ajung. Intreg satu'l treuse; la ochi luase-l tot, Unde să fiă miei și oile mai bot*).

Și lucru de mirat:

Trecend în lung și'n lat —

Dulău nu l'a lătrat!..

Ajunse mai la capăt, — o casă mai era, — Colibă hărbuită, de-o poți numi așa.

Aici lupul s'oprise făr' frică și-și gândi: În care-ocol să între și cum mai bine ar fi?!

Dăr una-a plănuit

Si alta a rēnduit.

Pe când el plănua

Un ținc micuș eșia

Din curtea prăpădită,

De el nesocotită.

Și latră țincul latră — lumea s'o rēscóle, Cât lupul era paci se pice 'n bóle.

„Mă ținc!” lupul grăiesoe, „mă mir de a ta [trébă,

„Cum? Tocmai tu vréi să-mi faci mie gál- [cěvă?

„In lung satul trecut'am; dulău nu m'a [lătrat, —

„Tu, de puteai, nemrenic, tu mai fi și [mănecă!”

— „O cred” — țincul rēspunse, „și prea bine [o cred, —

„Sătui bine, sub scut bun, că nu latră 'nțeleg. „Un miel, o óie, își dăc ei, n'ar fi tocmai o [lume,

„Și-apoi eu lupul, Dómne pe harț**”) noi cum [ne-om pune?!...

„Dăr eu imi apăr vatra, coliba și stăpănul „Si'asēmēnare nu vréu să am cu ei nici [unul“.

* *

In tot nēmul se află dulăi de-aceștiia muți. Pe noi ne bătă sórtea s'avem chiar și pré mulți.

*) Bot; adecă: unde-s miei, oile mai multe și mai la olaltă bătute.

**) Harț; a se pune cu cineva pe harț — a se pune cu el pe picior réu: în sens transmis a se lupta cu el.

cu o epistolă dela Vlad hoțul, în care-i cere între altele, ca la o zi anumită să-i pună la dispozițiă în cutare și cutare loc atâtea părăchii de opinci bune, atâtea pânii mari și alte provizii pentru omenii lui, că de nu va fi réu de pielea sfinției sale. Protopopul se dice, că i-a și trimis proviziile cerute împreună cu o epistolă, dăr că ce-i va fi scris, ce nu, nu se scie; destul că de aci înainte protopopul n'a mai avut nici o supărare din partea lui Vlad.

Vlad de altmintrelea nu era om tiran. El pe sėraci nu-i asuprea, ci din contră li ajuta. Câte vaci cu lapte n'o fi cumpărat Vlad pe sėma veduvelor sėrace, și câți bani nu va fi împărțit el! Vlad rēpea dela bogăți și împărțea la sėraci. Și această era una din cauzele principale, ca Vlad să nu fiă prins; căci sėracimea în timp de pericol îl ascundea în fundul pământului spre a nu se sci de urma lui. Omoruri încă nu prea sėvirșia Vlad, făr' numai atunci,

când era atacat și era silit să-și apere viața sa. Un singur omor ar fi sėvėrsit Vlad, de care s'a căit în tótă viața sa; dăr nici acesta n'a fost făcut cu intențiune, după cum vom vedé mai la vale.

Vlad scia să-și rėsbune, nu numai asupra dușmanilor sėi, dăr chiar și asupra dușmanilor prietinelor lui. S'a întemplat odată, ca Vlad să se abată pe la tārta lui Constantin Moldoveanu din comuna Bacifalăul Săcelelor, care pe atunci se afla pe domeniul Brăilei. Cu Constantin se cunoscea Vlad încă din copilăria și așa venise la el, ca să mai rėsuflă petrecând cât-va timp și p'aci. Pe Constantin îl află fórte indispus și tare adăncit în cugete.

— Ce ai, Constantine, de te ved atāt de supărat; dără-ți pare réu, c'am venit pe la tine.

— Ba nu-mi pare réu, Vlade, c'ai venit pe la mine, ci tocmai mă bucur de sosirea ta.

— Ce te face dăr atāt. de po-

somorit, de pare că-ți tot plouă și ninge; spune-mi ce ai?

— Am un mare foc la inimă, Vlade, și ca să mă înțelegi, ascultă-mă să-ți spun: Am fost în sėptēmăna trecută în Brăila, avend trebuință la Aga. Eram călare pe armăsarul meu cel negru. Turcul, după ce mi-a vėđut calul, a început să stărue de mine, ca să-i vėnd lui calul cu ori ce preț. Eu, când l'am vėđut pe Turcul cu atāta sete după calul meu i-am spus, ca să vină la tārta mea și să-și alegă care cal va vré din tótă herghelia, că 'l dau de cinste, dăr calul acesta nu i-l dau. Aga, vėđendu-se refusat, a încrunțat odată ochii la mine și mi-a dăc: să scii Constantine, că de aci încolo nu mai suntem prieteni amēndoi; ținedără minte ce-ți-am spus!... A doua zi mi-a trimis vorbă printr'alt Turc, că de nu-i dau calul, unde mă va întēlni are să mă impusece. Eu de atunci, Vlade, nu mai am odihnă în inima și sufletul meu, temēndu-mă,

că-mi va rėpune capul spurcatul de Turc.

Vlad l'a ascultat până la fine, apoi îi dăse:

— Ai tótă dreptatea, Constantine, ca să te temi de rėsbunarea Turcului, căci trebuie să scii, că Turcul e om de cuvēt, și ce a dăc și face. Nu-ți fiă însă frică, căci bun e Dumneđeu și ne va ajuta, ca tot eu să te pot scăpa de urgia Turcului. De aceea nu trebuie să perdem vremea pe aici. Pregătesce-te ca să mergem amēndoi până la Brăila. Incalecă pe negrul și haide cu mine și apoi vom vedé ce vom face!

Constantin și-a gătit calul și încălecând pe el a pornit cu Vlad spre Brăila. Vlad avea o épă înaltă și subțire, care la fugă mănca pământul. Ei au mers amēndoi de vorbă până au ajuns la gura Ialomitei. Când au ajuns aici, îi dice Vlad:

— Ascultă-mă, Constantine; eu rămău aici, ér tu să te duci singur în Brăila. Cum vei intra în oraș, să

Ei vęd întrând dușmanul în sfânta-ne ce-
[tate, —
Dér când cöje li-a dat, — cum se 'ndräs-
[nescă-a bate!!!
Koevdry.

Nou abonament

la

Gazeta Transilvaniei

Cu 1 Ianuarie st. v. 1898

se deschide nou abonament, la care
invităm pe toți amicii și sprijini-
torii föiei nöstre.

Prețul abonamentului

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an	12 fl.
pe șese luni	6 fl.
pe trei luni	3 fl.

Pentru România și strălnătate:

pe un an	40 franci
pe șese luni	20 "
pe trei luni	10 "

**Abonamente la numerele cu data
de Duminecă:**

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an	2 fl.
pe șese luni	1 fl.

Pentru România:

pe un an	8 franci
pe șese luni	4 "

Abonarea se pöte face mai ușor
prin **mandate postale.**

Administraținea

„Gazetei Transilvaniei“.

Crăciunul și colindele în Baia-mare.

În nöptea Crăciunului la 12 öre
se ține însératul cu pavicernița cea
mare. În fine corul poporului adunat
cântă colinda:

Veniți păstori în Vifaim
Lui Christos se-i versuim,
Care a venit pe pământ
Intrupat din Duhul sânt! } bis.

Anger ni-a spus bucuria
C'a născut fiu sânt' Maria
Angerii-l laud' cântând } bis.
Noi se-l mărim fluerând.

En se mergem pân' acolo
Lăsând turmele 'ncolo
Și se-i ducem miei și miele, } bis.
Din turme mai tinerele.

Cum păstorii 'n loc au intrat,
Pe Christos l'au și aflat,
Culcat în esle și 'n fën } bis.
Lâng'a Mamei sfinte sën.

Pe trei Crai din Persia
Stéua încă-i aducea
Și vin în Ierusalim } bis.
Și de-acolo'n Vifaim.

Spun, că vin a se 'nchina
Aur, smirn', tămăia-ai da
Lui Isus prunc mititel } bis.
Craiului cel tinerel.

Iosif dreptul se mira
De bucurie lăcrima,
Ne'ncetat el se 'nchina } bis.
Sciindu-l, că-i Mesia.

Dér lui Irod nu-i prea place
Vestea mare ce se face;
Gând în minte el și-a pus; } bis.
Sé ucidă pe Isus.

Veniți Regi, dice, 'napoi,
Sé merg a mă 'nchina cu voi.
Angerul li-a spus în vis } bis.
Gata i Irod de ucis.

Ei pe alt loc s'o 'nturnat
Irod réu s'a supérat
Și-a ucis mii de pruncuți } bis.
Cari-s la mame dulcuți.

Pe Isus nu l'au aflat,
Tatăl sfânt l'a apărat,
Și în Egipt l'a scutit, } bis.
Pân' ce Irod a murit.

În diua primă și a doua de
Crăciun, după sfânta slujbă din bi-
serică, cântă pe altă melodiă:

O ce veste minunată
În Vifaim ni-se-arată
C'a născut fiu } bis.
Din Duhul sânt
Maria curată.

Mers'au Iosif cu Marie
În Vifaim să se scrie;
Intr'un sălaş } bis.
Lâng'un oraș
A născut pe Christos

Nu în curte 'mpărătescă
Ci'n esle dobitocescă,
În peșteră, în pustie } bis.
Tot omul se scie

Păstori vędură zare
Din ceriuri lumină mare,
Angerii cânta, ei fluera, } bis.
Cu toții se bucura.

Filosofii daruri duce
Aur, smirnă și tămăie
Ca la Impérat s'au închinat } bis.
Cu toții așa-au cântat:

Intru cei de sus mărire
Pre pământ bună voire
Mărire ție, din vecie } bis.
Puternice Dömne!

Intre colindele, ce le cântă colin-
dătorii în séra de Crăciun, afiu ca-
racteristică colinda mai jos, însă nu
pentru cuprinsul și forma ei, ci ca pre-
dare. O asemenea predare încă nică-
odată n'am vędut și n'am auđit. În
genere face o impresiune plăcută,
te atrage și predis pune preste mă-
sură. E de însemnat, însă, că acésta
o cântă numai la némuri prietini, și
bine cunoscuți, unde îndrăsnesc.

Céta colindătorilor se apropie
de casă cu un öre-care fremët, ba
mai bine đis larmă, prin ce din
bună vreme se atrage atențiunea
gazdei. Sosită céta colindătorilor, în-
cepe a colinda; toți au bâte și, cum
colindă, bat mereu în pământ, ér
de este târnaț la casă le pare mai
bine, căci acesta sună tare. Ei bat
fără intrerupere, producënd prin a-
césta tot atâtea ciocanitură dese
Care din întâmplare n'are bătă bate
cu piciorul. Gazda, auđind aceste
bătături, încă capătă voiă și începe
și el în casă a bate, a juca, a sări
de bucurie, cu deosebire decă scie
cânta cu ei. Cuprinsul colinđii, pre-
cum și predarea ei, caracteriséză
pe colindători, ca și cum ei ar fi
venit pe „răpușie“, ér melodia și
predarea ei cât se pöte de preten-
țiosă, ba chiar poruncitoare.

Étă colinda:

I.

Trei cocoși negrii-și cântară
Florile, florile, florile d'albe de mër (refr)
Pe un mălin de-afară
Trei porumbi din el sburără;
Și sburără 'n jos la țară,
La fântăna galbenă de mër
Și impistrită cu inele,
Dela fete feciorele,
Și cărliguli-i de cărnaț
Face-ți bine și iertați
Și ascultați cu sănătate,
Că nu-i gata jumătate.

II.

Nouă gazda ni-i dator!
Cu'n cărnaț pre cât grinda!
Nouă gazda nu ni-a da!
Luăm porcul cu totul
Și ne-om face cărnațul!
Cărnaț pre cât e grinda
Sé plătescă colinda!

III.

Nouă gazda ni-i dator!
Cu'n colac mândru de grâu!
Nouă gazda nu ni-a da!
Luăm sacul cu grâu;
Și ni-om face colacul!
Colacul pe cât róta;
Sé plătescă colinda!

IV.

Nouă gazda ni-i dator!
Cu o sticlă de horinoc!
Nouă gazda nu ni-a da!
Luam tonul*) cu totul
Și ni-am umple ploscăul!
Sé fii gazdă veselos
C'ai ajuns Crăciun frumos.

Ioan E. Lesian,
învătător.

POSTA REDACȚIUNEI.

D lui I. P. în Cernăuți. Esemplare
disponibile din numărul cerut nu mai avem.

*) Tonul = butoiăș.

D lui I. Vaida. *Ileanda mare.* Pentru
Molityvelnicul cerut adresați-vé la librăria
archidieceșană din Blașiu. Prețul 3 fl. 80
cr. „Istoria lumii“ o puteți avé trimițënd în-
ainte prețul de 55 cr. cu porto cu tot.

D lui I. Călia. *Sona.* Novele, cari au
mai fost publicate, nu primim.

HIGIENA

O bōlă a țeranilor.

De Dr. I. Neagoe.

(Urmare.)

III. Propun înființarea alor patru
asile pentru pelagroi, după sistemul celui
din „Mogliano di Veneto“, adaugând urmă-
torele modificățiuni:

Din cele đise asupra numitului asil
am vędut, că acesta este ast-fel alcătuit,
incăt de o parte funcționeză ca pănerie
economică și ca bucătărie economică, apoi
prin lăptăria lui combate nascerea pela-
grei la copiii născuți din părinți pelagroi,
ér de altă parte vindecă pelagra în pri-
mele ei grade, născută și deja manifestată
la copii. Apoi mai are și cuptorul de uscat
porumbul, care de și nu este în funcțiune,
totuși în timp de neapărată trebuință va
aduce serviciile sale.

Tótă funcționarea acésta se întinde,
afară de asil, asupra comunelor vecinășe
și este förte bună și de mare folos. Ar fi
o greșelă ca să modificăm cevași în ea.

Influința orăi mai bine đis funcțiunea
internă a numitului asil, stă în vindecarea
pelagrei, confirmate și anume a pelagrei de
gradul I-ii și al II-lea.

Ömenii muncesc la câmpul aparți-
nător acestui asil și primesc o locuință
igienică, precum și un nutremânt bun și
igienic până ce se vindecă. Dér felul mun-
cei este același ca la câmpul séu; alt profit
nu duce cu sine — când părăsesce asilul
— de cât acela că este vindecat. Mare
profit într'adevăr; dér, după modesta mea
părere, încă nu este indeștător, pentru
că, ca să fiă rezultatul și mai bun, însă-
nătoșatul trebuie să mai ducă cu sine și un
profit material, bănesc, care se-i ajute cel
puțin peste primele greutăți și trebuințe,
pe cari le găsesce reintorcându-se la vatra
lui, apoi altul intelectual.

Aceste greutăți și trebuințe, sunt
lipsa de parale, pe care o află în casa sa,
neavënd cine să i-le căștige în timpul cât
a fost internat în asil. Lipsa de parale 'l
aduce érašii în rostul alimentărei de mai
înainte și fatala urmare este recidivarea
bōlei.

Inconvenientul acesta se pöte incon-
giura. Ba cu puțină jertfă mai multă, fiă-
care asil de pelagroi se pöte transforma
în o adevărată școlă practică de menagiu
pentru femei și de agronomie pentru băr-
bați; ér copiii dela 8 ani în sus, cari vor
fi primiți în asemenea asile, neapărat că
vor trebui să fiă instruiți în timpul relativ
îndelungat al bōlei.

(Va urma.)

treci pe lângă casele lui Aga, ca să
te vadă cu calul. Nu zăbovi însă
mult prin oraș, ci numai până mai
răsufli puțin calul și te înapoiéză
tot pe lângă Aga, dér ai grije să
dai pintenii calului, căci Aga are să
te ia la gōnă și, ajungându-te îți ré-
pune capul. Adu-mi-l numai pe Tur-
cul aici și apoi lasă-l pe mâna mea,
că li sunt eu popa lui.

Constantin s'a dus la Brăila și
töte s'au întâmplat așa, după cum
le-a fost prorocit Vlad; căci Aga,
când l'a vędut pe Constantin îna-
poiindu-se, a încălecat dimpreună cu
cei doi frați ai lui pe câte-un cal
ager și au pornit după Constantin,
pe care era aproape să-l ajungă, decă
armășarul lui cel negru n'ar fi fost
mai sprinten la fugă. Constantin a
trecut iute pe la gura Ialomitei, când
éta că sosese și Aga. Atunci se
aude o detunătură de pușcă și Aga
cade mort. Al doilea Turc încă vine
și cade și acesta mort lângă fratele
său. Al treilea Turc, care rămăsese

cevași mai înderët, observând peri-
colul, o șterge înapoi. Atunci Vlad
își deslégă épa dela tufa, ce o legase,
și-l urmăresce până-l ajunge și-l tri-
mite și pe acesta la ceriu în sinul
lui Mohamed.

Constantin a scăpat tэфăr, ér
Vlad, după ce a prins tustrei caii
Turcilor, s'a dus spre munții Mol-
dovei, unde era așteptat de tovarășii
lui, fiind mulțumit în sufletul lui, c'a
putut face un bine prietenului său.

Se vorbesce, că Vodă, auđind
despre bravura acésta a lui Vlad,
precum și despre alte bravuri sévăr-
șite asupra Grecilor, cari apășau pe
Români, într'atâta s'a bucurat, încât
a dat un ordin domnesc prin care-l
iertase pe Vlad de töte faptele sale.
Dér Vlad, temându-se de vr'ö cursă,
n'a voit să se înfățișeze prefecturei
din Ploiesci spre a-i ceti ordinul de
agrațiare.

*

Sé ne întörcem acum la omo-

rul fără voiă al lui Vlad, de care
s'a căit el în tötä vieța lui.

Vlad, după cum scim, dela Brăila
își luase drumul spre Moldova. Aici
își îndreptase privirea asupra unui
bogătan, despre care auđise, că ar
fi la tără și c'ar avé la dēnsul și
o sumă însemnată de bani căștigați
pe vitele și produsele vëndute. Într'o
sără îi și călcă stăna dimpreună cu
cei un-spre-dece tovarəsi ai lui. Din
întâmplare pe stăpânul nu-l aflară
aici. Era numai baciul și un copi-
landru ca de vr'ö 15—16 ani, care
era mănător. Amēndoi se aflau la
foc împrejurul cazanului în care fier-
bea urda. Pe baciul îl legă fedeleş
și încep a-l tăvăli, ca să le spună
unde se află stăpânul lor. Într'aces-
tea copilandru se stręcöră pe ușă
și o ia la sănătösa. Vlad îl observă
și alergând după el, îl prinde. Copi-
lul începe să țipe. Atunci Vlad, ca
să-l facă să tacă, îl legă fedeleş și
după ce-i pune între dinți o punte
de lemn, ca să nu mai pötă sbera,

il aruncă p'un mușunoiu cu furnic
de cele mari.

Intr'acéstea sosese potera*), care
fu atrasă de țipetele copilului, și în-
cungiură stăna. Vlad, vędënd, că sunt
mulți poterași și bine armați, își
căută de drum. Poterașii îl observă
și-l urmăresc astfel, că trei đile nu
i-au dat de loc pace. Pe tovarășii lui
i-au prins pe toți, dér ei ar fi voit
să-l aibă pe Vlad, căci pe capul lui
Vlad era pus premiul de 150 gal-
binii din partea județului din Brașov,
de când Vlad îl prinsese la o vênă-
töre pe munții Codlii și-l ingenun-
chease, ca să-i taie capul.

După ce a simțit Vlad, că po-
tera s'a retras din acele locuri, a
venit érašii pe aici, ca să-și caute
victima, dér când o vędü îl cuprinse
un fior rece încât căđü la pământ,
ca mort. Din trupul copilului nu mai
rēmăsese, decăt ösele góle, căci fur-

*) Potera era un fel de patrolă înar
mată, care armărea pe hoți.

MULTE ȘI DE TOATE.

Legenda lui Decembrie.

Decembrie era pus în vechia Romă sub protecția Vestei, zeița focului, și a lui Saturn, tatăl tuturor zeilor.

Ecă istoria Vestei:

Ea era fiica lui Saturn și a Reei, sora lui Jupiter și era zeița căminului. Tot ea e și zeița jocului și în onoarea ei se întreprindeau în temple și în odaia dintâi a fiicării cămin domestic un foc ce nu trebuia să se atingă nicot odată.

Cutul Vestei era vechi, de-ore-ce mama lui Romulus, Rhea Sylvia, era preotésă a acestei zeițe

La Roma focul sacru era întreținut de vestale, cari trebuiau să nu se mărite timp de 30 de ani. Stingerea focului era privită ca o prevestire rea. Vestala, care nu se ținea de jurământul făcut era pedepsită cu morțea. Întâi însă o băteau cu pietri, dăr mai în urmă s'a nascocit altceva: după ce o băteau cu nuele, o îmbrăcau ca pe un cadavru și o duceau la *Campus sceleratus*, unde i-se săpa o gropă boltită în care se afla un pat, o lampă aprinsă și o masă cu ceva de mâncare, și acolo o lăseau să moră de foame.

Vestalele însă aveau și avantaje. Astfel aveau pensuni, cruțau de morțe pe osîndiții cu care se întâlneau în cale.

Romanii aveau mai multe serbări în Decembrie printre care era Saturnalele.

La începutul lui Decembrie, Grecii serbau Eleuteriile, serbările libertății și amintirea victoriei lui Aristid și a lui Pausanias asupra lui Mardonius.

În Decembrie încep nopțile să se mai scurteze.

În fine Decembrie se sfârșese; anul plecă să se întâlnească cu cei cari au trecut. În momentul când bate 12 noaptea la 31 Decembrie, un bătrân cocârjat, cu barbă lungă, albă și cu o căsă în mână stângă, pleacă, ér în urma lui sosese o fată dragăstosă și iubitore.

E anul, care începe.

(„Folia p. totii“).

*

Câinii vorbitori.

Unul din cei mai buni prietini ai noștri — cănele — a fost până aci foarte puțin studiat. Se știe că e un animal inteligent, dăr s'au făcut prea puține cercetări pentru a se vedea până unde merge inteligența asta, scrie „Gazeta Săténului“.

Acei cari se ocupă cu dresarea cânilor au avut prilejul să vadă multe minuni, dăr și mai multe au auzit.

Așa, în Erancia, s'a văzut un căne care, la un concert, cânta la pian Marsilieza; patrioții francezi, nu numai că s'au entusiasmă, dăr au ajuns la delir. Și asta încă nu-i nimic. În America — tot Ame-

ricanii mai teribili! — s'a văzut ceva și mai nostim: un căne, care făcea tot-felul de socoteli, în tocmai ca un diplomat al școlii comerciale, séu cel puțin ca un absolvent a 4 clase primare. I se puneau dinainte mai multe tăblițe cu numere; apoi, decă-l întreba cine-va cât face 38—6—7, se uita foarte gânditor și aștepta ca patronul séu să pue mâna rënd pe rënd pe toate tăblițele. Și numai când atingea tăblița corăspundătoare — pentru esemul de față, aceea cu numărul 39 — începea să latre.

Nu-i așa că v'au uimit aceste două casuri?

Din fericire, explicația lor e simplă. În cazul dintâi — al cănelui musicant și patriot — planul era automat și cănele n'avea altă dresare decăt aceea de a-și primbla pe clape gentilele lăbuțe; în cazul al doilea — al cănelui matematic — onorabilul observa un anume semn al stăpânului, la care începea să latre.

...Și totuși onoarea canină e răsunată! — în afară de șarlataniile unor interesați, puținii cari s'au ocupat serios de inteligența cănelui, decă n'au reușit să-i afle gradul de intensitate, au ajuns în tot cazul la rezultate surprindtore.

Unul din acești puținii este savantul engles John Lubbock.

Pornind dela modul în care se învața surdo-muții, Lubbock s'a gândit să aplice același sistem cânilor. Și a-ți crede că a reușit în acéstă întreprindere, care face tot atât parte din domeniul sciinței ca și din a cel al petrecerilor?

Să-l ascultăm pe el însuși:

„Am luat două tăblițe.

Pe una am tipărit cu litere mari și negre, cuvântul „Food“ (mâncare). Cealaltă am lăsat-o goală. Apoi am luat două străchini, una având în ea lapte și pâne, ér cealaltă fiind deșartă. Se înțelege că asupra fie-cărei străchini am pus tăblița corăspundtore.

„Am chemat cănele și întâi l'am silit să se uite bine la ambele tăblițe, ér numai după aceea l'am lăsat să le dea jos și să mănânce laptele și pânea. Îndată ce a isprăvit, am reînceput. Adecă am pus ér mâncare în străchina respectivă, le-am acoperit pe amândouă și am lăsat cănele să se uite bine, după ce l'am silit să le observe bine. Și la acéstă observație animalul să dedea vrënd-nevrënd, de vreme ce aștepta nerăbdător să mănânce.

„Operația repetată de câte-va ori, până când animalul s'a săturat bine, a reînceput a doua și a continuat mereu de câte-ori cănele era flămând“.

Și știți cum s'a sfirșit experiența? Lubbock ne spune, că după 10 zile cănele cunoscea deja deosebirea dintre tăblița scrisă și cea nescrisă. Ajuns aci dresorul a pus de-o parte ambele tăblițe și porunci cănelui, care fusese de mult învățat cu „aport“, să i-le aducă. De câte-ori „elevul“

aducea tăblița nescrisă, profesorul o arunca îndărpt; ér de câte-ori o aducea pe cealaltă, căpeta în schimb o bucătică de pâne. După o lună de zile, cănele scia deja bine, că tăblița scrisă însemnăză mâncare. Étă decî un început de limbă.

Neobositul măestru nu se mulțumi cu atât. Comandă tăblițe cu alte cuvinte ca „afară“, „apă“ etc. precum și alte tăblițe cu vorbe pe cari animalul nu le puté înțelege. Aceste din urmă erau trebuittore numai pentru ca elevul să aibă de unde alege.

Trecu o vreme. Cănele își îmbogăți din ce în ce dicționarul. În cele din urmă a ajuns atât de departe, că scia să arete de pe tăblița, pe care o aducea decă-i e fôme séu sete, ori decă vrea să iasă din casă, etc. Firesce că, în același timp înțelegea și ce i se spunea prin mijlocirea acestor cărți séu tăblițe. Cu alte cuvinte onorabilul „june“ putea sta de vorbă cu ori-cine.

Cursul la bursa din Viena.

Din 30 Decembrie 1897.

Renta ung. de aur 4%	121.40
Renta de corone ung. 4%	99.50
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	121.80
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	101.—
Obliq. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	122.—
Bonuri rurale ungare 4%	97.—
Bonuri rurale croate-slavone	97.—
Imprum. ung. cu premii	152.50
Losuri pentru reg. Tisei și Segedin.	139.50
Renta de argint austr.	102.—
Renta de hârtie austr.	101.95
Renta de aur austr.	121.45
Losuri din 1860	143.25
Acții de-ale Băncei austro-ungar.	936.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	380.50
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	361.40
Napoleonori	9.53 1/2
Mărci imperiale germane	58.87 1/2
London vista	120.05
Paris vista	47.60
Rente de corone austr. 4%	101.85
Note italiene.	45.60

Cursul losurilor private

din 30 Decembrie 1897

	comp.	vinde.
Basilica	6.70	7.10
Credit	200.25	201.25
Clary 40 fl. m. c.	59.25	60.25
Navig. pe Dunăre	169.—	170.—
Insbruck	30.50	31.50
Krakau	27.—	28.50
Laibach	23.25	24.25
Buda	62.—	63.60
Palfy	61.—	62.—
Crucea roșie austr.	19.20	20.—
dto ung.	9.65	10.25
dto ital.	11.50	12.—
Rudolf	25.50	26.50
Salm	74.50	75.50
Salzburg	30.10	31.10
St. Genois	79.—	80.—
Stanislan	48.—	52.—
Triestine 4 1/2% 100 m. c.	154.—	160.—
dto 4 1/2% 50	72.—	76.—
Waldstein	57.—	60.—
dto de 10 franci	—	76.—
Banca h. ung. 4 1/2%	123.25	124.45

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**

Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

AVIS.

Am onore a aduce la cunoștința on. public, că rentorcându-mé dela Viena, unde am învățat după metoda cea mai bună spălatul și curățitul obiectelor celor mai fine, **am deschis dela 1 Ianuarie 1898 un etabliment de spălat și curățit diferite obiecte fine.**

Asemenea **văpsirea** de dantele și perdele fine, fără a le întinde pe ramă.

Am practisat în cel dintâi Salon de frizat din Viena, și mé rog de on. Dame a me onora cu încrederea dumnelor. Garantes serviciu solid și prompt.

De o cercetare numărósă se rogă

Maria Kucsera nasc. Thalmayer
Strada Castelului Nr. 57.

PUBLICARE.

În urma concesiunii On. Tribunal reg. ung. din Brașov Nr. 6781—1897 se face cunoscut din partea subscrisului reprezentant al masei concursuale George Kunkel, că **dela 13 Decembrie a. c. încóce se vinde în totă ziua după amedi, dela 2 ore până la 6 ore, marfa de lipscănie, inventată și aflătore în bolta din casele Dlui avocat Simeon Damian, vis-a-vis de redută, în Strada Hirscher, însă numai peste prețul statorit prin judecătorie. Marfa constă: din postavuri și materii de tot-felul, pentru haine bărbătești, femeiești și de copii, pânzării, șaluri, rufării, pantlici, mufuri, vestminte gata femeiești și de copii, bumbacuri, ață, lanică etc.**

Brașov, în 10 Decembrie 1897.

Iosif Puscariu

representantul masei concursuale.

1439 8—*

nicile îi măncașeră totă carnea de pe el. Vlad se sculă și se depărtă cu lacrămile pe obrazii din acest loc infiorător. Conștiința îl muștra și-l apăsa astfel, încât înaintea ochilor lui nu mai vedea altceva, decăt scheletul copilului celui nevinovat. El a aruncat toate armele dela sine și s'a tot dus și nopțe până ce a ajuns la mănăstirea Polovraci de sub pôlele cele înalte ale vârfurilor Parângului. Aici a petrecut Vlad mai mulți ani unde s'a și călugărit, primind numele de monahul Varlaam.

Cât timp a petrecut el la acéstă mănăstire, și de bucuriă n'a mai avut. Neliniștea sufletescă îi secase méduva din óse, ceea ce-l făcú să se mute la mănăstirea Cheia din fundul Telejenului. Aici credea Vlad că, fiind mai aprópe de casa și de rudeniile sale, aceste locuri îl vor face să-și uite de păcatul, ce-l muncia. Dăr tocmai din contră, aceste locuri îl făceau și mai mult să-și reamintecă chiar și de torturile, ce le aplica el odinórá trecătorilor celor ce i se împotriveau prin acești munți.

Astfel într'o bună diminetă aflară călugării, că monahul Varlaam a părăsit mănăstirea și nu putea să scie, că în ce parte va fi luat'o. El se aședase în colții muntelui Zăganu, unde într'o peșteră își construise o chiliuță, care-l adăpostea de plóia și de frig. Peștera acéstă părea, că într'adins era făcută de natură pentru casa eremitului Varlaam, unde avea să se pocăiescă. O singură ușă i-a trebuit să-și aducă și chiliuța a fost gata. Din acéstă chiliuță monahul Varlaam se cobora foarte arare-ori pe la mănăstire, numai când lipsa îl silia, ca să-și ducă cele de lipsă pentru hrană, séu ca să ia și el parte pe la prasnicele cele mari la serviciul dumnezeesc.

Chilia lui Varlaam o cunosceau numai doi călugări din mănăstire. Aceștia i-au făcut o descriere foarte misterióasă. Ei spuneau, că sub colții de sub chiliă, la o depărtare de vre-o 5 metri țisnesce apa, de unde pârintele Varlaam numai cu o ólă, ce o slobodă legată c'o sfóră, putea să-și ia apă, când avea lipsă. Aici

a mai petrecut el încă doi ani și jumătate, când în vara anului 1838 și-a dat sufletul.

Se vorbește, că călugării vędnd, că pârintele Varlaam nu se mai abătuse pe la mănăstire nici la sərbătórea sântelor Pasci, precum nici la a Rusaliilor, s'au hotărít a-l visita la chiliuța lui. Intrând aici, îl aflară mort pe un pat móle de muschi c'o cruce de lemn în mână. Ei au ridicat trupul lui cel uscat și, aducându-l la mănăstire l'au îngropat cu cinstea cuvenită. Atunci pârintele stariț al mănăstirei li-a istorisit celorlalți monachi aventurile pârintelui Varlaam chiar după cum i li-a mărturisit dênșul mai înainte de a se despărți de dênșii și a se aședa în chiliuța din colții Zăganului, când l'a împărtășit și cu sântele taine. El le dișe: „In adevăr fraților, om pécătos a fost Vlad hoțul, dăr pocăindu-se, Dumnezeu l'a iertat“.

Satulung, Decembrie 1897.

Domețiu Dogar.

Concurs.

La institutul de credit și economii „ZLAGNEANA“ din Zlatna, este a se ocupa în mod provisor postul de contabil sub condițiile:

a) Salariu anual 300 fl. v. a. solviți în rate lunare anticipative.

b) Cuartir și pentru încălđit lemnele necesari.

c) Cererile provédute cu documentele necesari sunt a se înainta Direcțiunei cel mult până la 15 Ianuarie 1898 st. n.

d) Unui contabil înzestrat cu toate cunoștințele teoretice și practice și de un caracter onorabil.

Direcțiunea i va vota și o remunerație potrivită împrejurărilor.

Din ședința Direcțiunei ținută în Zlatna la 12 (24) Decem. 1897.

1459 2—2

Nr. 22645--897.

Publicațiune.

Spre scopul concesionării autoritative a lucrărilor desecării și regulării apei pe hotarul orașului Brașov împreună cu commasarea generală, se dispune procedura de concesionare. Spre acest scop dispun, în puterea §. 163 al art. de lege XXIII. din 1885, pertractarea acestor lucrări se va ține în casa sfatului pe 10 Ianuarie 1898 la 8 ore înainte de prânz, [respective și pe zilele următoare, séu sub propria mea conducere, séu în cas de împiedecare, sub conducerea subnotarului al poilea comitatens Friederic Fischer.

Aducând această la cunoștința tuturor interesanților, observ totdeodată, că în zilele de pertractare voi dispune, în cas de recerintă și după cum va ierta anutimpul de érnă, eventuale oclauțiuni și la fața locului.

Planurile lucrărilor desecării apei, cererile, opinionarea experților precum și scriptele oficiose se află în biroul primarului orașului Brașov spre examinare publică. Toți proprietari de pământ de pe hotarul

Brașovului se provocă, că atât asupra singuraticelor părți din operațele experților, cât și față de purtarea speșelor complexelor de pământ combinate, se-și astérnă în decursul expunerii scriptelor oficiose în scris observațiunile; séu representațiunile, séu cu ocașiunea pertractării, verbalmente în persónă, séu prin reprezentantul legal. În cas contrar se va aduce decisiunea, fără de a se mai dispune vr'o ascultare

Lucrările plănuite sunt următoarele:

- a) Regularea pârăului dela hulă;
- b) regularea partiei de jos al canalului Timiș și a canalelor laterale;
- c) regularea Ghimbășelului;
- d) regularea pârăului din Rogóze și canalurilor laterale;
- e) sistemul canalului de conducere Nr. I.,
- f) sistemul canalului de conducere Nr. II.;
- g) regularea pârăului așa numit: „Ternbach“;
- h) executarea obiectelor artificiale, cari stau în legătură cu regularea apei.

Pentru evaluarea speșelor lucrării desecării apei în proporțiune cu

folosița, respective pentru computarea quotelor de contribuire din partea grupei interesanților față de îngrijirea pe viitor a lucrărilor executate, se va satori cu ocașiunea pertractării cheia, după care se vor evalua aceste quote. Pe temeiul rezultatului premerselor pertractări se vor lua mai departe în considerațiune eventualele cereri, pentru modificarea omiterea singuraticelor părți din lucrările plănuite séu cererile pentru executarea nouélor lucrări pe lângă acele deja plănuite. Du regularea pârăului din Rogóze se vor lua deosebite dispoșițiuni față de folosița dreptului obiectelor de apă ale lui Filip Thrul subsemnată sub Nr. VII/1 din catastrul de apă, precum și față de compunerea conspectului general-detailat asupra interesanților.

Presenta publicațiune se aduce spre cunoștință, prin primarul orașului Brașovului aceleăș comune orașenesci, ca proprietar de pământ; nemijlocit: comunelor Sânpetru, Bodu, Feldióra, Hëlchiu, Codlea, Ghimbav și Christian ca comune limitente și în parte interesate; fără considerațiune de locuința, proprietari-

lor de pământ interesați prin lucrările de apă și persónele juridice, prin primarul orașului Brașov, afișându-se publicațiunea în locuri potrivite pe teritoriul orașenesc și prin vecinătăți; nemijlocit: lui Filip Thrul ca proprietarul morii pe pârăul Rogózelor; lui Fudolf Seewaldt, ca reprezentant permanent al morilor canalului Timiș; lui Ioan Königes, ca proprietar al obiectului de apă în jos de canalul Timiș; lui Georg Dück, ca proprietarul obiectului de apă situat pe acelaș canal; mai departe oficiului reg. ung. de ingineuri de cultură, pentru cercul al X-lea; oficiului reg. ung. comitatens de clădit; inspectoratului reg. ung. de navigațiune și a căilor ferate; administrațiunea reg. ung. a căilor ferate de stat în Clușiu; direcțiunei căilor ferate Brașov—Treiscaune; oficiului secțiunei locale de ingineuri a căilor ferate și în fine direcțiunei societății de acții a industriei de zahar din Brașov.

Brașov, 26 Novembre 1897.

Dr. Friedric Jekei.
subcomite.

2—2, 1462

Dela TIPOGRAFIA „AURORA“, A. TODORAN

din Gherla — Szamosujvár,

se pot procura următoarele cărți:

5—10

Predice pentru Dumineci tom. I. de Justin Popfiu 2.20

Predice pentru Dumin. de peste an, compuse și elucrate după Catechismul Deharbe de Vas. Christe. Tom. I. dela Dumin. Vameșului și a farișeului până la Dumin. XI. după Rosalii —.80

— Tomul II. dela Dumin. XI. după Rosalie până la Dumin. Vameșului —.80

Predice pe toate Duminecile de peste an de Dr. Em. Elefterescu 1.50

Cuvântări funebrele și iertăciuni. Din autori renumiți, prelucrate de Tit. Budu vicariu 1.—

Cuvântări bisericesci la toate sărbătorile de peste an de I. Papiu. Un volum peste 54 côle 1.50

Cuvântări funebre și iertăciuni pentru diferite casuri de morțe, întocmite de I. Papiu. Un volum de peste 24 côle 1.50

Catechese pentru pruncii școlari de Tit Bud vicariu. Prețul redus dela 60 cruceră la —.40

Doftorul fără arginți séu cartea sănătății de Ar. Boca Velch. —.10

Domneșcească liturgie a celui dintru sănți părintelui nostru Ioan Christostom de Ioan Boroș —.25

Manual catechetic pentru primii ani școl. de Basiliu Rațiu. Prețul redus dela 60 cr. la —.40

Rugăciunea D lui, Tatăl nostru explicată pe scurt de I. Boroș —.10

Albina și leneșul de Aron Boca. Velcherianul —.10

Bocete adevă cântări la morți, adunate de I. Pop Reteganul —.40

Buchetul. Culegere de cântece culese de I. P. Reteganul broșat —.25

Legat și aurit —.38

Barb Cobzarul. Novelă orig. de Emilia Lung —.10

Bunica și nepoțelul. Schiță din Sfera educațiunei. După Ernest Legouvé de G. Simu —.06

Cântul în școlă poporală. De Iuliu Pop învățator Năsăud. Praxă. Teoria. Cânturi —.30

Cartea ilustrată pentru copii și copile. Cu 18 ilustrațiuni, de George Simu. — Acestă broșură conține istoriére și poesii morale spre escitare gustului de cetit la copii. — E acomodată această carte și ca premii pentru școlari —.25

Cântăreța. Novelă de Dem. Dan —.15

Chinături de cari strigă feciorii în joc de P. Reteganul —.40

125 Chinături de cari strigă feciorii în joc de I. P. Reteganul —.12

Codrean, Craiul codrului de G. Simu —.06

Cu vârful penoi. Scrieri satirico-humoristice de Anton Popp. I. Mono-

lôge. II. Humor și satiră. O broșură forte petrecătoare —.40

Dialogul Țiganului cu S. Petru în porța raiului Ar. Boca Velcher —.25

De când se numesc femeia porumbiță? Poveste de Laur. Ciorbea —.10

Două turtarele de aur. Poveste de Laur. Ciorbea —.10

Din trecutul Silvaniei. Legendă de Vict. Rus. Prețul redus dela 60 cr. la —.30

Dile negre. Versuri de Petrea dela Clușiu — cu o prefață de G. Simu. Prețul redus dela 55 cr. la —.15

El trebuie să se însore. Novelă de Maria Schwarz, tradusă de N. F. Negruțiu —.15

Economia pentru școlile poporale de T. Roșu. Ed. II. Prețul redus dela 30 cr. la —.10

Felicitări în poesii și prosă la anul nou, ziua născerei și ziua numelui către tată, mamă, moși, unchi, mătușe, nănași, tutori, preoți, învățători și binefăcători, precum și alocațiunii și vorbirii cu diferite ocașiuni școlastice de George Simu —.20

Gruia lui Novac —.10

Horia lui Pinteza Vitezul —.06

Ifigenia în Tauria. Tragediă în 5 acte. După Euripide tradusă în versuri de Petru Dulf —.30

Idealul pierdut. Novelă originală de Paulina C. Z. Rovinar —.10

Influența mândrici. Novelă de P. C. Z. Rovinar —.15

Leonat cel tinér. Istoriă în versuri de Ioan Pop Reteganul (cu o ilustrațiune), o broșură cu conținut forte glumeț. Ca în toate scrierile D-lui Ioan Pop Reteganul așa și în această observă omul o adencă pstrundere în moravurile, obiceiurile și simțămintele țeranului român —.10

Lira Bihorului. Balade poporale de Antoniu Popp —.20

Lira Sionului séu cântarea sărbătorilor. — Poesii religiozo-morale, lucrute după s. Scriptură de A. Boca Velcherianul. Cu o precuvântare de G. Simu —.25

Monolôge de Antoniu Popp:

- Nr. 1. Pe neașteptate —.04
- Nr. 2. Pentru-ce am rămas flăcău bătrân —.08
- Nr. 3. La anul nou —.04
- Nr. 4. Ce niel prin minte nu mi-a trecut —.04
- Nr. 5. O pățaniă —.03

Merinde dela școlă séu învățături pentru popor, culese din diarul unui școlar de Dr. Georgiu Popa —.60

Miseriile sociale. Novelă de P. C. Z. Rovinar —.15

Musa Someșană. Poesii poporale române din jurul Năsăudului. Adunate și arangiate de Iuliu Bugnariu. Partea I. Balade —.25

N-rii 76 și 77. Narațiune istorică după Wachsmann, de Ioan Tanco —.20

Nopti de iernă. Novele pentru popor de G. Simu. Prețul redus dela 1 fl. la —.60

Nu mă nita. Colecțiune de versuri funebrele, urmate de iertăciuni, epitafiă ș. a. —.25

Opera unui om de bine. Novelă origin. — continuarea novelei „Idealul pierdut“ — de Paulina C. Z. Rovinar —.10

Opșaguri. Cât cioplite cât pilita și la lume împărțite de Ioan Pop Reteganul —.40

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Un volum de 192 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Preț. red. (dela 1.20) la —.50

Povestea Păselui séu credința deșertă poporală. De Ar. Boca Velch. —.08

Părintele Niculae. Schițe din viața preoților de G. Simu —.30

Pietatea poporului român séu cântări evlavioșe pentru cei-ce merg la mănăstire, la locuri sante și în procesiuni. Comp. de doi preoți g. c. Mureșeni din diec. g. c. a Oradei-Mare —.10

Preținul săténului român. Sfături în formă de dialog pentru elevi și adulți, compus de I. P. Reteganul —.30

Proba de foc. Comedie într'un act de A. Kotzebue, localisată de Irina Sonea-Bogdan —.15

Prin morțe la victoriă. Comedie într'un act de A. Kotzebue, localisată de Irina Sonea-Bogdan —.10

Probitatea în copilărie. Schiță din sfera educ. după Ernest Legouvé —.06

Povestile Bănatului. De George Cătană învățator. Tom. I. 25 cr. Tom. II. 25 cr., Tom. III. 25 cr. — Tote 3 la olaltă —.65

Reguli și sfaturi bune pentru pruncii școlari de Ar. Boca Velcher —.10

Renascerea limbei române în vorbire și scriere de Dr. Gr. Silași II. III. Prețul fie-căreia fasc. 40 cr. Ambele —.70

Sfaturi de aur séu calea către fericire de Aron Boca Velcherianul —.25

Starosteale, adevă Datinii dela nunțile Românilor Ardeleii. Adunate de I. P. Reteganul —.15

Splendire din istoria pedagogiei la noi — la Români. De V. Gr. Borgovan —.10

Să aștim! Toaste pentru tot felul de pers. și ocas. de Tit V. Gheaja —.20

Țiganul la mănăstira. Poveste în versuri de Ar. Boca Velcher —.08

Țiganul în Raiu. Poveste în versuri de Ar. Boca Velcherianul —.08

Trandafir și violele Poesii poporale de Ioan Pop Reteganul. Edițiunea a II. Amplificată —.60

Țiganul și Magnatul séu vraja și farmecele poporale de A. B. V. —.10

Ultimul sicastru. Tradițiune de G. Simu —.06

Un cuvânt către frații rom. despre filoxera omenimii séu vinarșul de Aron Boca Velchereanul —.10

Versuri de dor adunate din poezii români de A. —.25

Păcală și Tândală. Poveste de G. Cătană —.10

Tipicul preoțesc din cărțile rituale, prelucrat de Tit Budu vicariu —.55

Toma a Kempis despre imit. lui Christos, tradus de pe originalul latin de Gavril Pop canonic 1.15

Instrucțiune pentru a învăța fără instructor desemnul de croit vestminte femeesci, de Rosalia N. Pop prof. dipl. în lucrul de mână —.80

Ortografia română în actuala sa stare de desvoltare de V. Dumbrava profesor gimn. —.40

Stăna de vale cu o privire scurtă la regiunea munților Bihoreni de Ioan Buteanu —.25

Gramatica limbei române. Lucrată pe base sintactice de I. Buteanu 1.25

Povestiri alese de Petra Petrescu —.80

Orar general pentru școlă română cu 6 clase și cu un sigur învățator de Georgiu Magyar învățator —.40

Cărți de rugăciuni:

Iceona sufletului. Carte de rugăciuni și cântări bisericesci, frumos ilustrată. Prelucrată și edată cu permisiunea Măritului ordinariat diecesan gr. cat. de Gherla prin Vasiliu Pătoașu preot gr. cat. în Hototan. Ediț. V. corésă și amplific. Prețul unui esemplar legat —.50

Mărgăritariul sufletului. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericesci, frumos ilustrată. Ediț. IV. Prețul unui esemplar legat —.50

Micul mărgăritar sufletesc. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericesci, forte frumos ilustrată pentru pruncii școlari de ambe sexele. Prețul unui esemplar legat frumos —.22

Cărticică de rugăciuni și cântări pentru pruncii școlari de ambe sexele. Cu mai multe icône frumoșe. Un esemplar boșat e 8 cr. Legat —.10

Visul Prea Santei Vergure Maria, urmat de mai multe rugăciuni frumoșe. Prețul unui esemplar legat —.10

Epistolia D-lui nostru Isus Christos. Prețul unui esemplar legat —.10

Călinđarul „Aurorei“ pe anul 1898. Prețul unui esemplar spedit prin postă e 35 cr. 6 esemplare procurate de-odată costă spedate prin postă numai fl. 1.60

Călinđarul Plugarului pe anul 1898, rđdatat de Ioan Georgescu și apărut în editura tipografiei „A. Mureșianu“ din Brașov, prețul unui es. 25 cr.

Tot de-aici se pot procura și tot soiul de cărți și recuisite de școlă, precum și alte cărți apărute ori și unde.

Nr. 20095—1897.

PUBLICAȚIUNE!

Statutul pentru apă din apeductul și fântânile orașenești statorit de reprezentanța orașenească și aprobat de Inaltul Ministeriu de Interne în 12 Decembrie a. c. Nr. 107625/III intră în activitate cu 1 Ianuarie 1898, și deobligă pe toți proprietarii caselor și realităților din rayonul apeductului, ca se plătescă pentru toți consumenții de apă chiria de apă.

Spre scopul încasării chiriei de apă se va dispune o inventare ex officio a tuturor locuințelor, prăvăliilor, magazinelor, lucrătoarelor etc. etc., mai departe o conscriere a tuturor cailor și mănșilor în vârstă până la 2 ani, a asinilor, vitelor cornoate și a vițelilor.

Toți proprietarii de casă și realități se provocă, ca se fășioneze cu conștiințiozitate obiectele de conscriere organelor esmise spre acest

scop, de-orece în cas contrar fășionările necorecte se vor pedepsi în sensul statutului amintit respective în sensul statutului penal.

Brașov, 22 Decembrie 1897.

1458. 2—3 **Magistratul orașeneșc.**

Vândare de lemne.

Comande pentru lemne de fag blane 1.20 cm. lungimea cu preț de **10 fl. 80 cr. stânginu** (duse acasă) primesce subscrișul

Cu totă stima:

Wilhelm Schmidts
Strada măcelăriei Nr. 7.
(Curtea poliției),

Beția

vindecabilă prin Antibetinal în trebuințat în nenumărate cazuri cu cel mai strălucit succes. La dorință trimitem franco scrisori de mulțumită din partea celor vindecați, spre vedere.

Neavând nici un gust acest mijloc, i-se pôte da bețivului, fără ca se aibă cunoștință despre acesta. 1 dosă 2 fl. 20 cr. 1 dosă duplă 4 fl. 40 cr. (necesară la patimă veche).

La trimiterea sumei înainte, se expedeză gratis și franco

Se capătă în apoteca „La Vulturul” în Lugoș Nr. 320 6-12

Contra tusei și regușelei

ca cel mai bun mijloc se recomandă **bombónele „Veronica arvensis”** ale lui **Réthy**. — Prețul 1 dosă 30 cr., 5 dose trimite franco „farmacia la Vultur” din **B.-Csaba**. — Numai dozele cu subscrierea de jos sunt veritabile.

2—10, 1462

Reithy Bela
gyógyász

Prima lăcătușerie română în Brașov.

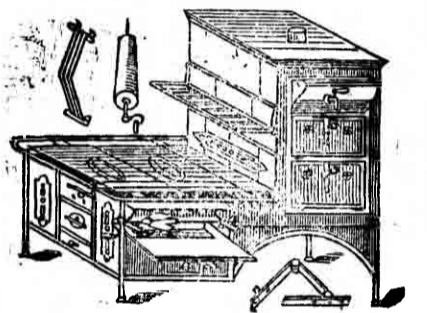
EUGEN PRECUP

Brașov, Valea lată Nr. 2.

Subscrișul am onóre a aduce la cunoștința p. t. public román, că am deschis aici în Brașov, Valea Lată Nr. 2, casele Eichberger

un atelier complet de lăcătușerie artistică și de construcție,

în care voiú confecționa tot-felul de lucrări, ce cad în bransa acesta, anume: mașini de gătit bucate (Sparherd), sobe, grilagiuri, tot-felul de ferărie pentru clădiri, conducte de apă, telefoane, sonerii, tot-felul de reparatură și altele.

Rog deci pe on. public, ca în ori-ce lucrare, ce cade în sfera măestriei mele, să binevoescă a-mi da tot sprijinul și a se adresa cu încredere la subscrișul.

Lucrul meu va fi prompt, solid și cu prețurile cele mai moderate.

Brașov, Decembrie 1897.

EUGEN PRECUP,

primul lăcătuș român artistic și de construcție în Brașov.

Lăcătușerie artistică și de construcție.

FERĂRIE PENTRU CLĂDIRI

Conducte de apă și telefoane.

Marea bancrută!

New-York și Londra n'au lăsat necruțat nici continental europén și marea fabrică de argintărie s'a văduț necesitată să dăruiască întregul ei deposit în schimbul unei răsplăte mică pentru muncă.

Eu sunt imputernicit să îndeplinesc acest mandat.

Eu trimit prin urmare ori cui, fiă bogat, ori sărac, următoarele obiecte pentru mica sumă de **fl. 6.60** și adică:

- 6 cuțite fine de masă cu lamă veritabilă engleză,
- 6 furculițe de argint patent american dintr'o bucată,
- 6 linguri de argint patent american,
- 12 lingurițe de argint pentru cafea patent american.
- 1 lingură de argint pentru supă patent american,
- 1 lingură de argint pentru lapte patent american,
- 2 ciocanele de argint pentru spart ouă, patent american,
- 6 cesei Victoria englezești,
- 2 candelabre de masă,
- 1 strecurătoare pentru oăiú,
- 1 zaharniță,

44 bucăți la un loc fl. 6.60

Tóte cele 44 de obiecte sus amintite au costat mai înainte fl. 40 și acum se pot cumpăra pe prețul bagatel de fl. 6.60.

Argintul patent american este un metal alb, care își păstrează colórea argintului 25 de ani, despre ceea ce se garantează.

Cea mai bună dovadă, că acest inserat **nu e șarlataniă**, mă simt îndatorat în public, că ori cine, căruia nu-i conviee marfa în trimit bani înapoi, nimenea însă să nu trecă cu vederea ocașiu-neea această favorabilă, de ași procura această garnitură pompoasă, care cu deosebire se potrivește pentru

Dar de nuntă și cadouri ocașionale!

Depou numai la

Telephon, Nr. 7114.

A. HIRSCHBERG-S
Haupt-Agentur der vereinigten amerik. Patent-Silber-waarenfabriken.
WIEN,
II., Rembrandtstrasse 19/VII.

Se trimite în provincia numai cu rambursă postală sau cu trimiterea sumei înainte.

Praful de curățit aceste obiecte 10 cr.

Veritabil numai cu marca:

Estras din scrisorile de recunoștință.

Sunt foarte mulțumit cu trimiterea garniturii, și s'emi mai trimiți încă o garnitură cu fl. 6.60. — Kolozsvár. Exelens **Baronin Bánffy**.

Cu trimiterea garniturii sunt foarte mulțumit. Vă rog a trimite încă una asemenea. Bozo vics, Ungaria. Alex. Keresztes, fisolgăbirău.

Cu trimiterea sunt mulțumit. Vă rog încă pentru o garnitură. Kalocsa. 1159. 1—5 **Johann Majorosy.**

POMADA MAGDA a lui Kessler este pe baza compoziției sale dermatologice-therapeutice, un remediu cunoscut, ca cel mai excelent în contra mătreaței, cum și în contra căderii părului.

POMADA MAGDA prin mulți ani aprobată este de tot nevătamătoare, are un efect excelent pentru creșterea părului, și se recomandă la toți, precum și la copii, ca un remediu excelent profilactic în contra tuturor bolilor contagióse a părului.

Deposit central de expedițiune la farmacistul **Rudolf Kessler** în Gyertyámos, (comit. Torontal) în Sibiu: Farmacia moștenitorilor **Molnar** Strada Cisnădiei, în Brașov: la farmacia lui **Ferd. Jekelius**, și în farmacia lui **Francisc Kelemen**, în Reghinul-săseșc: la farmacia lui **Emil Vermescher**.

— Prețul 3 coróne. —

2—10, 1465

Tipografia de typuri veritabile de cauciuc, în toate limbile și mărimi,

precum și Stampiglii și sigile se pot comanda direct dela fabricantul **J. LEWIN**, fabrica de stampiglii și typuri **Wien, Adlegasse Nr. 14, u. Telefon Nr. 12179.**

O tipografie de mână completă, cu razim patent, clește și vâpselă (pasta) permanentă, pentru efectuarea de tipărituri diferite: bilete de vizită, adrese, cuverte, circulare etc. se vënd cu

50	Tipuri . . .	fl. 1.20 cr.
130	" . . .	2.— "
190	" . . .	2.50 "
225	" . . .	3.— "
320	" . . .	3.75 "
400	" . . .	4.50 "

In cas de nu convine primesc retour.

— Agenți se caută — Prețuri curente gratis și franco. —

